higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT

FINANSIËLE BESTUUR: BOERDERY N4

21 Oktober 2020

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 8 bladsye.

Kopiereg voorbehou

VRAAG 1: DIE BOERDERYBESTUURSINLIGTINGSTELSEL

1.1 1.1.1 Waar
1.1.2 Onwaar
1.1.3 Onwaar
1.1.4 Waar
1.1.5 Onwaar

(5 × 1) (5)

1.2
- Om die kapitaal wat oor die nuttige lewensduur van 'n bate✓ bestee is te verhaal om dit te kan vervang✓
- Om die jaarlikse boekwaarde van 'n bate✓ vir balansstaatdoeleindes te bepaal✓

(4)

1.3 1.3.1 Waardevermindering = $\frac{2}{\text{Verwagte nuttige lewensduur}}$

$= \frac{2}{20}$✓

= 0,1 of 10% /jaar✓✓ (3)

1.3.2 Eerste jaar se waardevermindering
D = BV × R✓
= 130 000 × 0,1✓
= R✓13 000✓ (4)

1.3.3 D = BV × R
= 117 000 × 0,1
= R11 700 (2de jaar)

D = BV × R✓
= 105 300✓ × 0,1✓
= R10 530 (3de jaar)✓ ✓ (5)

1.3.4 $BV = CP \times (1 - r)^{y}$✓
$= 130\,000 \times (1-0,1)^{5}$✓
$= 130\,000 \times (0,9)^{5}$✓
= 130 000 × 0,59✓
= R✓76 700✓ (5)

1.4
- Grond
- Vaste verbeteringe
- Boorde, wingerde, en suikerrietplantasies
- Voertuie, masjinerie en implemente
- Voorraad

(5)

1.5
- Dit moet eenvoudig en maklik wess om te bedryf✓✓
- Dit moet gebruik word om die plaas te bestuur✓✓
- Die boer moet oor die nodige kennis beskik om die inligting korrek te verwerk, dit logies te interpreteer en betekenisvolle besluite te neem.✓✓

(3 × 2) (6)

1.6
- Die aankoop- of konstruksiedatum
- Die kosprys of aanvanklike waarde
- Die verwagte lewensduur
- Die verwagte vervangingswaarde (indien van toepassing)
- Die verwagte sloopwaarde
- Die metode en waardeverminderingskoers
- Die jaarlikse kapitaalverhaling
- Die jaarlikse vermindering in die voorraadwaarde van die bates
- Die boekwaarde van elke bate aan die einde van elke finansiële jaar

(Of enige ander redelike antwoord) (9)

1.7
- Beginsaldo
- Inkomste- en kapitaalrekonsiliasiestaat
- Eindsaldo
- Kontantvloeistaat ('Flow-of-funds statement') (4)

[50]

VRAAG 2: PRODUKSIE VAN EKONOMIESE BEGINSELS

2.1
- Gemiddelde produk beteken die verhouding van produkte wat geproduseer word tot die eenhede wat nodig is om die produkte te produseer.✓✓
- Marginale produk kan gedefinieer word as die berekening van die invloed op 'n ander veranderlike wanneer 'n inset of verskeie insette verander word.✓✓ (4)

2.2 2.2.1 Gemiddelde produksie = Totale produk (TP)✓
Insetvlak

$= \frac{775}{25}$✓

= R31✓ kg mielies/kg stikstof✓

2.2.2 Marginale produksie = $\frac{\Delta \text{ totale produk}}{\Delta \text{ insetvlak}}$✓

$= \frac{775 - 750}{25 - 20}$✓

$= \frac{25}{5}$

= R5✓ kg mielies/kg stikstof✓✓

2.2.3 Totale veranderlike koste = Inset × Insetprys✓
= 25 kg/ha × R50/kg✓
= R1 250✓/ha✓

2.2.4 Totale koste = TVC + TFC✓
= R1 250/ha + R1 200/ha✓
= R2 450✓/ha✓

2.2.5 Gemiddelde veranderlike koste = $\frac{\text{TVC}}{\text{Produksie}}$✓

= $\frac{\text{R1 250/ha}}{\text{775 kg/ha}}$✓

= R1,6 per kg mielies✓✓

2.2.6 Marginale koste = $\frac{\Delta \text{ Totale koste}}{\Delta \text{ Produksie}}$✓

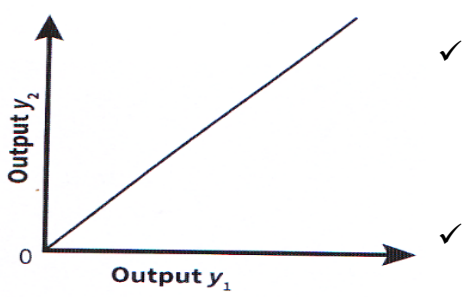
= $\frac{\text{R2 450/ha – R2 200/ha}}{\text{775 kg/ha – 750 kg/ha}}$✓

= R10✓/kg ✓

(6 × 4) (24)

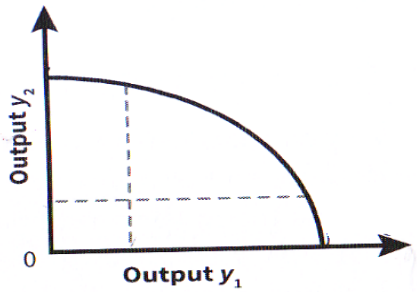
2.3
- Vaste vervangingskoers
- Konstante vervangingskoers
- Toenemende vervangingskoers
- Afnemende vervangingskoers (4)

2.4 2.4.1 ✓

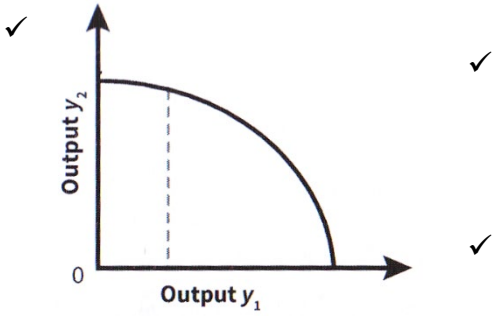
✓ ✓

2.4.2 ✓

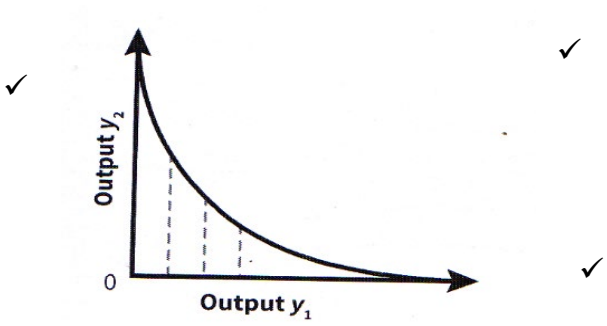

✓ ✓

2.4.3

2.4.4

(4 × 3) (12)

2.5 Namate meer veranderlike inseteenhede in kombinaise met ander konstante✓ insette bygevoeg✓ word, sal die marginale produk uiteindelik begin afneem/toeneem.✓ (3)

2.6 2.6.1 Opbrengs volgens bedryfsgrootte = $\frac{\%\ verandering\ in\ koste\ ✓}{\%\ verandering\ in\ produksiewaarde✓}$ (2)

2.6.2 Fase 2 of rasionale fase✓ (1)
[50]

VRAAG 3: DIE BOERDERYBALANSSTAAT

3.1

AGENBACH BOERDERY
BALANSSTAAT SOOS OP 30 APRIL 2019

Laste				Bates			
Bedryfslaste				Bedryfsbates			✓
Oortrekking by ABSA bank	25 000		✓	Kontant in boerderykantoor	125		✓
Uitstaande telefoonrekening	3 200		✓	Elektrisiteit vooruit betaal	1 500		✓
Uitstaande saldo Cape Agri	15 000	43 200	✓✓	Produksievoorraad	7 000		✓
				Debiteure	300		✓
				Varke gereed om geslag te word	500 000		✓
				Diesel 200l @ R15/ℓ✓	3 000	511 925	✓✓
Mediumtermynlaste			✓				
Saldo afbetalingsooreenkoms by ABSA bank✓	20 500		✓	Beleggings & ander			✓
Saldo huurooreenkoms Wesbank	90 000	110 500	✓✓	Vaste deposito by Bankrupt		10 000	✓
Langtermynlaste				Roerende bates			✓
Saldo op verbandlening by Landbank		25 000	✓✓	Toerusting	46 000		✓
				Landini-trekker	110 000	156 000	✓✓
Totale skulde/laste✓		178 700	✓				
Netto waarde		2 085 225	✓	Vaste bates			
				Grond	900 000		✓
				Heinings	16 000		✓
				Geboue op die plaas	550 000		✓
				Damme	120 000	1 586 000	✓✓
Totale laste OF Totale laste & ekwiteit✓		2 263 925	✓	Total bates✓		2 263 925	✓
				Waarde van gehuurde grond		50 000	✓
				Totale kapitaal aangewend		2 313 925	✓✓
							(44)

3.2 Solvent✓ want die waarde van bates is meer as die skuld✓✓ (3)

3.3 Totale buitelandse kapitaal = Skuld + waarde van gehuurde grond
= 88 700 + 50 000✓
= R138 700✓✓ (3)

[50]

Kopiereg voorbehou

VRAAG 4: DIE BOERDERY SE INKOMSTESTAAT

4.1 Die bruto produksiewaarde van die skaapafdeling

	Bedrag (R)
Skape aan die begin van die jaar	-500 000✓
Skape aan die einde van die jaar	540 000✓
Wolvoorraad aan die begin van die jaar	-60 000✓
Wolvoorraad aan die einde van die jaar	21 000✓
Skape vir werkers se rantsoene geslag	8 000✓
Skape vir huishoudelike gebruik geslag	5 000✓
Wol aan kleremaatskappy verkoop	60 000✓
Skape verkoop, maar betaling steeds uitstaande	260 000✓
Ooie op krediet aangekoop	-20 000✓
TOTAAL	**314 000**✓

(10)

4.2 Die bruto produksiewaarde van die lusernafdeling

	Bedrag (R)
Lusern aan skape gevoer	60 000✓
Lusern aan die buurman verkoop	40 000✓
Lusern vir droogtehulp in die Noord-Kaap geskenk	20 000✓
TOTAAL	120 000✓

(4)

4.3 Die bruto produksiewaarde van die plaas as geheel
= GPV skape + GPV lusern✓
= 314 000 + 120 000✓
= R434 000✓ (3)

4.4 Die koste van arbeid vir die jaar

	Bedrag (R)
Skape vir werkers se rantsoene geslag	8 000✓
Lone aan permanente werkers betaal	96 000✓
TOTAAL	**104 000**✓

(3)

4.5 Die koste van brandstof vir die jaar

	Bedrag (R)
Brandstof deur die jaar aangekoop	24 000✓
Brandstofvoorraad aan die einde van die jaar	-4 000✓
Brandstofvoorraad aan die begin van die jaar	8 000✓
TOTAAL	**28 000**✓

(4)

Kopiereg voorbehou

4.6 Die totale produksie-, bemarkings- en administrasiekoste

	Bedrag (R)
Ander boerdery-uitgawes	18 000✓
Elektrisiteit betaal	100 000✓
Onderhoud van roerende bates	70 000✓
Veeartsenykundige koste, medikasie ingesluit	40 000✓
Waardevermindering van roerende bates	64 000✓
Arbeidskoste	104 000✓
Brandstofkoste	28 000✓
TOTAAL	**424 000**✓

(8)

4.7 Die netto boerderyinkomste
= Totale GPV – Produksie-, bemarkings- en administrasiekoste✓
= 434 000✓ – 424 000✓
= R10 000✓ (4)

4.8 Die wins van die boerdery
= NFI – Vergoeding aan buitelandse kapitaal (Rente & huur van grond)✓
= 10 000✓ – (30 000 + 40 000✓)
= 10 000 – 70 000✓
= -R60 000✓ (5)

4.9 Die boerdery het 'n verlies getoon.✓ Die waarde nadat verskaffers van buitelandse kapitaal betaal is, was = minus R60 000.✓✓ (3)

4.10 4.10.1 Bruto produksiewaarde is die geldwaarde van die boerderyproduksie oor die rekeningkundige tydperk.✓✓

4.10.2 Netto boerderyinkomste is die bruto produksiewaarde minus produksie-, bemarkings- en administrasiekoste.✓✓

4.10.3 Boerderywins is die netto boerderyinkomste minus die vergoeding wat aan verskaffers van buitelandse kapitaal betaal is.✓✓

(3 × 2) (6)

[50]

TOTAAL: 200

Kopiereg voorbehou